III. évfolyam. Jánosháza, 1909. május hó 1. 18. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . . 2 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Dr. MARTON ADOLF
felelős szerkesztő és kiadó.
NOVÁK PÁL
szerkesztő.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez intézendők
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Nyilttér egy sora 40 fillér.
Hirdetések megegyezés szerint közöltetnek.

A dukai utcai árkok.

Irta: Dr. Marton Adolf.

3 év óta a dukai utcai lakosok a községhez, a község a törvényhatósághoz ment az ottani pocsolyák le- és elvezetése miatt. A sok lótásfutásnak, panasznak, eredménye csak a következő alispáni határozat:

$\frac{4313}{909}$ szám.

Jánosháza község kérelme a szombathely-veszprémi törvényhatósági utvonalhoz tartozó, Jánosháza községben Sik és Reisinger Adolf háza előtti utárok kitisztitásával az itt összegyülemlő csapadékviz le[illegible] tárgyában.

Határozat.

Miután Jánosházán 1909. február hó 22-én tartott tárgyalás alkalmával beigazolást nyert, hogy Jánosház község dukai utcájában a szombathely—Veszprémi utárokban a csapadékviz összegyülemlését a terepviszonyok okozzák, a viz természetes lefolyását nem a törvényhatósági ut létesitése sem pedig az ut mellé épitett házak meg nem változtatják, ennek következtében ezen viznek levezetése a törvényhatóságot nem terheli, annál kevésbé, mert az a törvényhatósági ut árkának egyszerü mélyitése által keresztül sem vihető, — minek folytán Jánosháza községet kérelmével elutasitom.

Mivel azonban a kérvény szerint a jelzett helyen a *viz stagnálása a közegészségügyre hátrányos*, utasitom a celldömölki járás főszolgabiróját, hogy [illegible] zetesel az 1876. XIV. t. c. alapján, t. tokunag rendelje el és az 1885. XXII. t. c. rendelkezése értelmében foganatosittassa.

Ezen véghatározat ellen 15 nap alatt hivatalomnál beadandó felebbezésnek van helye. Miről a szombathelyi járás főszolgabiróját, általa Jánosháza községet és a m. kir. áll. épitészeti hivatalt értesitse.

Szombathely, 1909. márc. 29.

Herbst Géza
alispán.

Ezen határozat sérelmes a községre és káros a dukai utcai lakosokra, mivel ezzel azon pocsolyák levezetése a községet terhelné. Az ott összegyülemlő vizben a sok szerves anyag, ha rothadni kezd, oly penetrans büz van azon utcában, hogy csodálkozni lehet azon, ha az ottani lakosok nem költözködnek ki onnét s nem mennek máshová lakni.

Káros azon határozat még azért is, mivel az ottani lakosok egészsége igy folyton veszélyeztetve van. A gyors elvezetés, a gyors levezetéssel segitve lesz a közlekedésen, javitják azon utca egészségügyi viszonyait.

Azon pocsolyákat a törvényhatósági ut okozza. Csodálkozni kell azon mérnök tudományán. Az ut áll az

TÁRCA

A hatodik pont.

— Mükedvelők által előadható monológ. —

Irta: **Hevesi József.**

Matyók Bandi frakkban.

(Oldalogva jön a kuliszák közül, mint a ki megugrott. Lábujjhegyen lépked és sunyi módon vissza vissza vissza tekint. Majd elneveti magát és bizalmasan beszél a közönséghez, nógrádmegyei kiejtéssel.)

Megszöktem (elfojtott nevetés). Azok odabenn azt akarják, hogy valami monológot szavaljak nekik. Tetszik tudni . . . egy monológot . . . Hát. én megszöktem. Nem állok én ki nekik egymagamba, hogy ott a bolondot adjam! . . Passziánszra nem vagyok berendezve. Legalább is tartli, akarom mondani: dialog négykézre . . . Ne tessék ám hinni, hogy tán lámpalázam van . . . Dehogy! Nincs kérem az a lámpa, a mitől én lázadnék és nincs az a láz, amitől én lámp. . . . Pardon! . . . . . .

Óh, én nem ijedek meg a közönségtől. Azért, hogy a polgármester ur, meg az ezredes ur, meg a főtisztelendő ur is közüttük ül. Hát aztán? (kicsinlőleg vonogatván vállait.) Ők is csak kanállal eszik a levest! . . .

Hát nincs igazam kérem? Látott már valaki egy józan eszü embert, aki hangosan diskuráljon egymagában? Abszurdum! Mondtam én a rendezőnek: »Kérem« mondom neki tessek, rendezzük egy kis mükedvelő, előadást, egy kis szindarabot . . . vigjátéki szomorujáték, operette, népszinmü. Nekem az mindegy! Mert ezekben legalább dombo rithat az ember! Tessék megpróbálni akármilyen szerepre.

Nem tudom, van-e itt valaki, az urak vagy hölgyek közül, aki látta tavaly Váczon mikor a »Pesztra-nevelő és dajkaképzőintézet« javára előadtuk, mükedvelők. Bánkbánt? Nincs senki? Kár! Én játsztam Tiborczot. Milyen hatással! Mikor kiállottam oda a sugólyuk elé és dörgő hangon kiáltottam, hogy hát: (Erős páthosszal és feltünően palócos kifejezéssel.) Tányérnyalóvá lettél hazám, dicső fia! . . . Hm! Szinte láttam, hogy szalad végig a sok libabőr a különböző hátakon: És hogy lelkesedtek . . Mert kérem, a szavalatnál legfőbb az érzés és a tiszta kiejtés!

Annyi bizonyos, hogy ott benn (a szinfalak köze mutat) nagy lesz a fölfordulás. Sajnálom . . . de ugy kell nekik! . . . Igaz, hogy szép közönség van jelen. Az egész helybeli intelligencia! . . . Mindegy, én nem monológizálok . . . (Elővesz egy programmot és olvas:) Szamócza, meg magánjelenet, irta és előadja Katyók Bandi . . . (Egész előre lép, meghajtja magát.) Kérem, Matyók Bandi vagyok . . . van szerencsém . . . De bocsánat, én nem hatalmaztam föl senkit, hogy kiirja rólam, hogy én monológot tartok. Pardon! Engedelmet kérek, tisztelt rendezőség, ez nem járja és én tiltakozom, hogy beleegyezésem nélkül engem egy magánjelenetre kényszeritsenek.

Egyszer . . . az igaz . . . a Katikának tréfából tettem valami igéretet. Egy majálison volt . . . Eltévedtünk az erdőben és a Katikával szamócát szedtünk. A szamóca még nagyon éretlen volt és savanyu. Hát én ugy édesitettem meg, hogy a Katika szamóca-ajkáról letéptem egy csókot. Katika

uttestből és az oldalán levő árkokból. Ha az utról lefoly a viz az árokba, az ott összegyülemlő vizet nem lehet egyszerüen beereszteni a községbe. A törvényhatóság nem gondoskodik a viz levezetéséről. Hisz az árkok sincsenek ugy csinálva, hogy abból a viznek lefolyása lenne. Az Ábelt, Rácz előtt mély az árok, a Sik házának egyik vége előtt sülyed, a másik vége mellett emelkedik.

Mi a rendeltetése az ároknak?

Először az uttestről lefolyó vizgyüjtése és másodszor onnét az elvezetése.

De itt erről nincs gondoskodva.

Ez nem árok a levezetésre, hanem mélyedés az ut mellett, hogy neve legyen az utkaparó mit tisztogasson, mit ásson néha.

A törvényhatóságnak kötelessége az árkokból a vizet elvezetni. Ha ezt teszi, nincs pocsolya, nincs a lakosoknak panasza.

Hát miért fizet a község utadót? Nem az utak jókarbantartásáért? A pocsolyában nincs jó ut. A viz levezetés a községet terhelje?

Az 1885. XXII. t. c. a földadó kataszterről szól, nem értjük miért történt, erre hivatkozás. A községnek nincs vagyona, de sok a kiadása.

Ezen utca egészségügye gyors intézkedést igényel, a sok felebbezes csak elodázza az ügyet. A törvényhatóság vegye a kezébe és rendelje el azonnal azon árkok elkészitését, mielőtt még ott járvány is fellép a közelgő melegek folytán.

Kérdezhetjük joggal, hát nem Jánosházán lakik a körorvos? Hát mi az oka, hogy a jánosházai körorvos nem is vesz róla tudomást? Mi folyton cikkezünk róla s a körorvos hallgat.

Szégyen a községre, hogy a közegészségügy ily mostoha elbánásban részesül itt.

Talán a lelencek jobban érdeklik, vajjon van-e cipőjük, vagy nem-e kell a gyermekének valamely lelenctartóval »barátság«-ból ruhát csináltatni? Szegény.

Ez jobban érdekli őt, mint a dukai utca lakosok egészsége.

Talán ez rosszabb üzlet, biznicz?

Takarékban váltót birálni, esetleg a kamatszámitást eltanulni, hasznosabb a körorvosnak mint a dukai utcai pocsolyák elvezetése.

A község felebbezési jogával él s reméljük nem utasitják el kérelmével, midőn a megyét kéri azon árokban gyülemlő viz elvezetésének a keresztülvitelével.

Május 1.

(*V. L.*) *Maia* volt istenasszonya a virágnak, a gyöngédségnek, a poesisnek a pogány kultura korában. A kereszténység is lefoglalta magának a természet ébredése és virágos köntösbe való öltözése gyönyörü tavaszi idejét, a májust, a mi természetes is, hiszen a keresztény religió, mely a föltámadást hirdeti, beszédesebben, szimbolikusabban alig tudna mással bizonyitani, mint a májussal, melyben csodás erejét látjuk megujulni évente a természet ujra ébredésében, feltámadásában. A modern kultura embere pedig a ki a négy fal közé ékelve penészvirággá sorvad, valami sóvár, lelket emelő, szivet dagasztó érzéssel virrad fel május elsejére, a természet ébredésének öröm ünnepére. Az utcákon elhangzó ébresztő muzsika egy uj életnek revelláciája. Jelszóvá válik, hogy ki a szabadba és soha divatosabban nem mondják Rousseou nagy elvét: *Vissza a természetbe*, mint május elsején.

Ábrándjainknak, poezisünknek, legszebb hagyományain'k gyilkos megölője az a társadalmi forradalmi jelszó, mely a virágos május elsejét átakarja formálni a vörös májussá. Nem és százszor nem. A társadalmi revolució szimbolikus vörös zászlója nem illik május elsejéhez. És vezessen bármilyen nagy tömeget a szocial demokracia az utcatesteken és hangozzék az uj társadalmi törekvéseknek szetereotip követelése bármily nagy erővel és kitartással: hirdetjük, hogy ez a propaganda olyan napot foglalt le, a mikor a szivek egészen más érzésekkel vannak telve. Mert május elsejéhez az illik, hogy a legény virágot tegyen kalapjához, a leány virágot tüzzön keblére, a gyermek fonjon a mezőn koszorut, minden rendü ember menjen ki a szabad természetbe megcsodálni a májusi eget és a májusi földet, azurkékben és a friss Krolofil smaragdzöldjében, ezt a két csodás gyönyörüséget, melyben van illat és madárdal, van dal, költészet és áhitat. Nincs ember, aki, ha csak a modern életküzdelem a hangulatokat végkép ki nem irtotta a szivéből, (és mennyire

---

persze pofon ütött, de már csak aztán. A szamóca akkor már le volt tépve . . . Mikor aztán visszakerültünk a társasághoz, nagy volt a vihogás . . . A Katika arcán egy piros folt volt. »A szamócától« mondta a Katika és elpirult. »A szamócától« mondtam én is és szintén elpirultam. De azért mégis csak vihognak. Akkor irtam a szamócáról egy vig magánjelenetet. A Katikának nagyon tetszett és mikor felolvastam neki, már csak egy kicsikét haragudott. Megigértem, hogy egyszer majd elszavalom. Erre aztán kibékült. De kérem, ez csak olyan . . . izé . . . volt . . . olyan . . . hogy is mondjam csak . . . Egy tinta! Hogy kibékitsem vele! De nem is gondoltam rá soha, hogy elszavaljam. Óh, ebből a szamócából nem eszel tisztelt publikum.

(Hátulról taps hallatszik.)

Jaj Istenem, most vége a negyedik pontnak. A kis Fraoyre Zsuzsika zongorázott . . . Most jön az ötödik pont. (Olvassa a programmot) Ötödik pont: »Vorrci morir« Tosti-tól, énekli Csányi Simi. Ugyan mit akar az az ember az ő mekegésével? Hát ez is hang? Nem hogy engem állitottak volna be énekes pontnak . . . — énekes pont: ez jó . . . — De ez a pont igazán énekelt volna . . . Mert nekem van hangom. Egy kicsit karcsu ugyan, de van benne érzés. És tudok előadni. No meg aztán a kiejtés . . . (Körülnéz) Ugyan kérem, nincs itt véletlenül egy zongora? "Aha, látom" már! És talán akadna is valaki az urak, hölgyek közül, aki engem kisérni tudna? . . . Igen? (Egy urhoz, ki zongorázni vállalkozik.) Ön lesz olyan szives . . . Nagyon köszönöm! Könnyü lesz . . . Egyszerü kis népdalt fogok énekelni . . . Egy kis jó nótát . . . Egyszerüee és érzéssel . . . Tessék csak hallgatni! (a kisérőhöz,) Ismeri ön, kérem, azt a nótát, hogy aszondja, hogy aszondja, hogy aszondja, hogy

(Dudolva)

Messze földről levél jött a kaszárnyába . . . Próbálja csak kérem (Az első zongoraakordok után magyar nótát énekel.

(Taps után) Köszönöm, ön igazán jól kisért! Ez lett volna egy hatodik pont, ugye-e? Tudom, hogy a Katika ekkor könyneket potyogtatott volna és a szivecskéje is meglágyult volna . . . De kérem, hogy én ott kiálljak egy magam a szamócával . . olyan nincs! . . .

Szinte hallom már szegény Darázs Marcit, a fórendezőt, a mint a szinfalak közé bekuksol és keresgél. »ksz! ksz! . . . Matyók, hol vagy? ksz, ksz!« De én nem leszek sehol . . . ksz! ksz! . . . Milyen fölfordulás! Nem lesz hatodik pont . . . Hiába jönnek majd rimánkodva mindnyájan: a Darázs Marci, a Csányi Simi, a Favaros Pista, a Csóka Jóska meg a többi is kunyorálnak: »No, ne izélj, Bandi, ne bomolj! Szavalj hát! Oh, csakhogy én hajthatatlan leszek . . . Lássuk csak (Kiveszi az óráját). No még három percz! Hol is tart az a Simi? (A szinfalhoz megy és hallgatózik.) Persze, hogy alig hallani. A legvékonyabb foku tübe beletudnám huzni hangjának a cérnaszálát.. Aha (Énekel egy-két taktust, mintha kisérné.)

Quando le hirondelle il nido fauna.

(a füléhez kap) Hamis, borzasztó ha-

szánjuk az ilyen rideg embert,) aki május elsején is szürke hétköznapot érezne. Nincsen ember, bármennyire sulyosodjanak rá az élet gondjai, hogy május elsején valami csodás, lelki hangulattal ne emelné fel lelkét a gondviseléshez, a miért a tavasz balzsamos levegőjét, madár dalát, zöldjét, virágját élvezni engedi. Micsoda kegyetlenség, hogy a társadalmi evuláció éppen ezt, a nagy vallás nélkül is egyetemesen ünneppé avatott napot foglalta le a maga propagandájának. Távol legyen tőlünk, mintha a társadalmi egyenlőség és emberi jogok általános megszerzése érdekében megindított társadalmi harcot igaztalannak, céltalannak vagy nem korszellem követelésének tartanók. Csakhogy itt is Madách-csal tartunk: Nem a kakas szavára virrad; de a kakas kiált, mert hogy virrad! Ám minden tiszteletünk és rokonérzésük mellett is melyet az emberi jogokért küzdők iránt érezünk éppen a lelkünkben vibráló hangulat hiv fel arra, hogy május elsejét igazi rendeltetésének kérjük tőlük is vissza. Legyen továbbra is a tavasz ébredésének, az emberi reménységnek ünnepe a május 1-e, legyen virág, dal, zene, poezis e napon.

De legyen a május továbbra is a reménykedésnek, a feltámadásnak igazi ünnepe. Legyen ez a reménye az egyesnek is, a nemzetnek is. Igy kell felfognunk május elsejét ezekben a napokban is, a midőn a szép májási eget viharfelhők készülnek elboritani és mintha nemzetünkre nehezebb napok készülnének virradni. Lehet ez a borulat rövid életü, hamar oszló és lehet az is, hogy utánna a májusi kék ég ősi jussaiban előbbre jutó nemzetre ragyog, de lehet az is, hogy a viharfelhők megülik a májusi eget és nemzetünkre az összetartás komoly szüksége, bajok, talán keservek várnak. Mindegy! Megszokta ezt a nemzet, hogy balsors látogassa, hogy ügyei nehézségeken, akadályokon átküzdve mehessenek csak előre. Csak a történelem fáklyájával világitsunk a nemzet jövőjében: legyünk méltók ősenkhez s kövessük őket: nem lesz éjszaka, megvirrad még valaha!

Nagyon rossz magyar szó, de igen jellemző: Ugyanis az avatag kalendárium »*bájhó*«-nak nevezi a május hónapját. Ha nem is magyaros a szó, de igaz. Ő jójel május elsejének nagy hangulata, hintsd be rózsáiddal a reménykedő, a küzdő, a gondokkal-terhes élő nemzedéket. Az erdő hivó lombja, hangos madár dala, a csalitok és mezők tarka mezei virágja, mind, mind csődítsék ki a szoba négy fala közt tespedő modern embereket, hadd szálljon lelkük föl a szabad égben isten kárpitja felé dicsérni Őt, a ki mindezt az emberiségnek megadta jóvoltára és gyönyörüségére.

Heti krónika.

— **Értekezlet a Dukai-utca csatornázása ügyében.** A vármegye törvényhatósága az elmult héten leiratot küldött községünk elöljáróságához, amelyben arról értesiti, hogy a Dukai-utca csatornázásától a község köteles gondoskodni. E sérelmes határozat megfellebbezése ügyében gyültek össze a nevezett utca érdekelt háztulajdonosai a ápr. hó 28-án este a Korona szállodában, ahol Dr. Marton Adolf és Knezovics Ferencz is megjelentek és a sérelmes határozatnak, valamint az ügynek alapos megvitatása után elhatároztak a törvényhatóság döntésének megfellebbezését, valamint a fellebbezés módozatait. Ezzel az üggyel foglalkozik lapunk vezércikke is.

— **Majális.** A helybeli róm. kath. iskola tanulói május 1-én tanitók vezetése alatt kirándultak a közeli erdőbe, ahol a pajkos gyerekhad vigan játszadozva töltötte el a tavasz ébredésének emléknapját.

— **Eljegyzés.** A kis Ámor világjáró utjában ismét a mi vidékünkre vetődött. Mivel itt jártában két sziv hangos dobogását is meghallotta, azért elhatározta, hogy összeláncolja azokat. Egyenlőre ugyancsak két kis karika gyürüvel lepte meg a szivek boldog tulajdonosait, — névszerint: Koloszár Margitka (Bögöte) és Kovács József (P.-Gecseny.) de most már serényen szövi a rózsaláncokat, hogy egy szép májusi napon Hymen összeköthesse azokat — **örökre.**

— **Tanitó-gyülés.** A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanitóegyesület jánosházai köre május hó 11-én tartja tavaszi közgyülését Káldon. A gyülésen Pungor Irén tanitóné, Fehér István, Novák Pál tanitók (Jánosháza) és Sebestyén Ferencz tanitó (K.-Kamond) tartanak részint elméleti, részint pedig gyakorlati előadásokat.

— **Polgári iskola Celldömölkön.** Dr. Balassa Jenő celldömölki ügyvéd, városi képviselő, a f. hó 24-én egy felállitandó polgári fiu és leányiskola érdekében inditványt nyujtott be a városi képviselő testület gyülésén.

A főbiró figyelmébe. Mult év decz. havában ejtették meg az izr. hitközségnél a választásokat. Mily eszközökkel, mily utonmódon érte egy párt el a célját, arról annak idején irtunk. A választás ellen felebezéssel élt a szolgabirói hivatalhoz mandátumát vesztett képviselőtestület, de döntés még ma sem történt ez ügyben. A felekezet békéje megkivánná, hogy mielőbb elintéztessék. Itt jogtalanságok fordultak elő, azokat azonnal meg kell torolni.

— **A sertéspiacról és a mellette levő fateleprol** mar a »Kemenesalja« cimü lap is tudomást vesz, mint a melyeket a modern egészségügyi törvények nem türhetnek meg egy város közepén.

Birtokbérlet. Gróf Erdődy Sándor tacskándi gazdaságát Kukurelly József, a sz. ódorfait pedig Grünwald Miksa vette ki.

— **Áthelyezés.** Recska Ernő urad. kasznárt Tacskándról—Körtvélyesre, Soos Ferencz urad. ellenőrt Körtvélyesről ideiglenesen Jánosházára helyezte át gróf Erdődy Sándor.

— **A cserebogarak pusztitása.** Most van a 4-ik évi ciklus ismét, midőn a cserebogarak teljesen kifejlődtek és elszaporodtak. Azt felesleges emliteni, mily sok kárt okoznak, tehát a legnagyobb mértékben pusztittatni kell. A tanitók érhetnek el legnagyobb sikert, ha a gyerekekkel gyüjtetik pl. 100-át 1—2 krért. Az iskolaszék örömmel fedezi azon kiadásokat.

— **Olvasóink** figyelmét felhivjuk a Camis és Stock-féle cognacgyáros hirdetésére.

— **A mezei kutak gondozása.** Panasszal jöttek hozzánk, hogy a mezőn levő kutakra kevés gondot fordittanak. Ha a

---

mis . . . (Mintha segitene énekelni, végig énekelni az egész strófát:)

Liette farebbe stb.

»Vorrei morir . . . Vorrei morir . . .«

Ezt igy kell . . . Ni, ni, hogy tapsoljak . . . A közönség nagyon elnéző . . .

Na! És most jönne a Szamóca . . . Lássuk csak a közönséget. (Visszanéz a kulisszák közé) Hogy zajonganak. Most még nem is sejtik, hogy mi fog itt mindjárt történni. Fogalmuk sincs róla, hogy nem lesz hatodik és hátra néz. Gukkerezi a főjegyzőnét. Az ezredes hangosan diskurál. És Katika . . . Milyen izgatottnak látszik . . . Te drága angyal . . . De hát mi lesz? Én velem nem törődik senki? Még csak nem is keresnek? . . . Nincs, ksz, ksz? Ah! hisz ez egy komplott, pokoliössszeesküvés ellenem! Most értem már. Ezek tulajdonképen nem is akarják, hogy én szavaljak. Persze, félnek tőlem.

És most örülnek, hogy nem vagyok sehol. (Leskelődik) Ni, a Darázs Marci ott suttog a többiekkel. Hogy vigyorognak! Persze örülnek, a hatodik pont el fog maradni . . . Én megugrottam . . . A nyomorultak még egyetlen ksz, ksz-szel sem keresnek.

Nos hát, kszt Hang! Azért sem fogtok rajtam mulatni! Közétek rontok, mint a derült égnek sohasem látott villáma és szavalni fogok, csak azért is!

Szavalni fogok neked, szivem Katikája, szavalni fogok, ugy hogy Trója ledől és Róma rabigába görnyed! Ah, hiába örvendeztek ti kajánok, a hatodik pont most már csak azért sem fog elmaradni, Matyók Bandi meg fog jelenni és pocsékká fogtok törpülni diadalom előtt. (Kirohan. Rövid csend; a háttérből taps hallatszik; majd a szavaló hangja.)

A szamócza: vig magánjelenet.

(Függöny.)

gazdák itatni akarják ott a barmaikat, nem vehetik igénybe oly piszkos bennük a viz. Azon kutak megásatása, tisztitása tudtunkkal a mezei munkák megkezdése előtt szükséges. Elég baj, hogy oly hanyagul veszi az, akinek a hatáskörébe tartozik. Tavasszal drága az idő, ezzel csak a gazda fecsérli az idejét, ha soká kell keresni még a kutat is, melyben véletlenül tiszta a viz. Sürgős intézkedést kérünk a mezei kutak kiigazitása végett.

— **Jánosházai csendélet.** A napi munka fáradalmait kipihenni, némileg szórakozni, délutánonkint a kávéházba jár a jánosházi intelligencia. Ott tárgyalják le a napi eseményeket, ott politizálnak, ott kötnek sokszor üzletet is. A hét egyik napján, a központi-kávéházban; a szokásos társaság beszélgetett gabona árakról. Beszéd közben Zollner Wilcsi azt találta mondani Reisinger Izidornak, hogy hazudik, mire az, miután igazát először bebizonyitotta két csattanós pofonnal honorálta a merész véleménn nyilvánitást. Ennyi épen elég.

— **Per a 10 fillérek miatt.** Lapunkból jól ismeri már a közönség azokat a 10 filléreket, melyeket Kemény Simon izr. tanitó szedett a gyermekektől havonta az izr. iskola tulajdonát képező könyvtár használatáért, de a befolyó összegből nem vett uj könyveket, nem is javittatta az elrongált könyveket. Mi kérdőre vontuk ezért, sőt a vallásügyi miniszternek is tudomására hoztuk. Ezért beperelt bennünket a celldömölki járásbiróság előtt, hol ügyvédünk Dr. Scheiber celldömölki lakos hivatkozva az 1907. t. c. 1. §-a kifogásolta a járásbiróság illetékességét ez ügyben. A járásbiróság elfogadta a védő előterjesztését s a törvényszékhez utasitotta. Mi arról a tanitóval, mióta a győri esküdtszék a »pro domo« cimü cikkünkért felmentett, nem foglalkoztunk. Nem foglalkoztunk pedig azért, hogy még a látszatát is kerüljük a régi mondásnak: »vae victis«, (jaj a legyőzöttnek). Sajnáltuk s sajnálni tudjuk, mert meggyőződtünk arról, hogy eszközül dobta magát oda másnak. És mi érte a jutalma? Egy tanitónak, ennyire nem szabad megfeledkeznie. Azt is tudjuk, hogy azon per költségeit 470 koronát mások fizették ki helyette. De kérdjük azon tanitótól, vajjon nyugodtan tud-e aludni, tiszta-e a lelkiismerete, hogy el kellett fogadnia azon 470 koronát azoktól, akik adták? Talán nem tudja, vagy nem akarja tudni, hogy kik azok akik a 470 koronát adtak? Nem megy a vér az arcába, nem sérti az önérzetét, ha azok reánéznek? Nem érezteti azt, hogy lekötelezte magát? Egy tanitó legyen szabad, független, önérzetes, csak igy érdemli ki embertársai szeretetét, becsülését. Az iskolaszékkel azonban foglalkoznunk kell, csak azért, mivel a rk. iskolaszék egy tagja nemrég 1 azaz egy koronáról nem tudott elszámolni, miért is az illetőt ezen szabálytalanságért először 20 koronára büntették s azután kötelezték azon 1 korona megfizetésére. Az izr. iskolaszék elengedte azon 10 filléreket, melyek állitólag 270 koronára rúgnak. Quo iure? Illetékes az iskolaszék annak az elbirálására? Ha igen, akkor nincs joga még ezt elengedni is. Ha elakarja engedni, fizessék meg az iskolaszéki tagok a saját zsebjükből. Mások zsebjéből könnyü gavalléroskodni. Hát oly gazdagok az izr. hitközség tagjai a kat. vallásuakhoz képest? Miért nem engedték el Bödör Józsefnek a 11 korona tandiját, aki azóta nem járatja a gyermekeit oda? Erre később mi adjuk meg a választ. Ez ügy az is szőnyegre kerül még, mit szól hozzá az a szegény tanitó??!!

»Majd zug az éjibogár nekimegy a falnak nagyot koppan és elhallgat.«

— **Börtönre itélt borhamisitók.** (Dr.) Hozsannával fogadunk mindenkor egy ily itéletet, mert mi »Az alkohol az ember haztartásában« cimü cikkünkben elég világosan reámutattunk az alkohol káros következményeire az ember szervezetében. A természetes, a tiszta alkoholnak, ha következmenyei vannak, akkor elképzelhető, hogy mily pusztitást visz véghez az a hamisitott bor. Egy borhamisitó a legelvetemedettebb, a leggonoszabb, a legnagyobb gyilkos a világon. Rosszabb a rablógyilkosnál, mert az kényszerből, szükségből talán más külső körülmény folytán meggyilkol valakit, hogy elrabolhassa a pénzét. Ezeket fegyházba viszik, vagy felakasztják. A borhamisitó a markába nevet, ha néhány napra el is zárják. Pedig oly italt készit, amely beteggé teszi az embert, megrongálja az idegrendszerét, élőhalottá teszi, de emellett még az egész vagyonából is kiforgatja. Megmételyezi meg a jövő nemzedéket is, mert a hamisitott ital olcsóbb, de kellemesebb, élvezetesebb, igy könnyebben hozzászokik, de később nem tud tőle szabadulni, igy lesz az alkoholista gyermeke is. Ki ne hallott volna Borzsia Lukreció cimü szindarabról? Ki ne emlékeznék arra a vérfagyasztó látványra, amint a Borzsia által megmérgezett, de meg nem gyilkolt, meg nem ölt alakok felvonulnak immel-ámmal. Agylágyultak, hülyék, előhalottak lettek Borzsia mérges étele, itala által. Borzia arcán látható az a kaján gonosz káröröm (a latin legjobban fejezi ki »malum gaudium«) mikor ezeket látja. Mintha mondaná: Ez az én művem. Ez a lelkiállapot aberrációja.

A borhamisitó lelkülete ennél is utálatosabb. Borzsia midőn megmérgezi alakjait, az illetők, bárgyuk, tehetetlenek lesznek, nem okozhatnak kárt senkinek A hamisitott italok által megmérgezett, beteggé tett emberek megmételyezik a jövő társadalmát a sok idiote, hülye által. A rablógyilkost kerülik, megvetik, kiátkozzák a társadalomból. A borhamisitót, aki rosszabb az Isten átkánál, a jégverésnél, a sáskajárásnál, ezt nem utálják. Sőt. A galád uton szerzett vagyona révén betolakodik, befurakodik a legelőkelőbb társaságba. Uriemberek is (de kik lehetnek ezek?) paroláznak vele. Pedig ezek a legelvetemültebb csalók, mert megcsalják a korcsmárost aki tőlük vásárol. hogy tiszta bort kapnak, a korcsmáros csalja tovább a közönséget. A közönség gyógyszer esetleg élvezeti szerként akarja azon italt fogyasztani s kap egy mérgeshatásu, hamis italt. A borhamisitónak nincs arcbőre nem is ismeri mi az? Egy ily hamisitónál a finom bőr a bocskorbőrnél kezdődik, ez hazudik amekkorát lehet, még a lehellete is az, hogy a vevő előtt bebizonyitsa tisztességes voltát s elhitesse, hogy az az ital mit elad, nem hamisitott. Ezek a legpöffeszkedőbb, legarcátlanabb emberek. Mig a tisztességes emberek vérrel-verejtékkel keresnek kenyeret, addig ezek előre megfontolt szándékkal az emberiség meggyilkolására, azok meggyilkolása által milliókat harácsolnak össze, egészségtelen, káros hamisitott italok készitése által rövid egy-két év alatt a legkönnyebb módon. Mikor Isten az egyptombelieket tiz csapással sujtotta, az elsőszülöttöket is elpusztitotta egy éjjel. A mese szerint a kapufélfa vérrel volt megjelölve, hogy az angyal akkor éjjel, mely házakat kerüljön, melyeket ne. Az alábbi hamisitók nevét mi is hozzuk, mint az antialkoholisia mozgalom hivei, hogy tudja meg a közönség ezek neveit. Hoznánk még azok neveit is, akik az ilyeneknél vásárolnak. Borhamisitok közelében sütkéreznek a hitványok, a konczlesők, a zsoldosok a bérencek, a gazok, na meg a jött-mentek. Ezeknek kell a pénz, mit nekem Hekuba, mondják, mit nekem a szaga. Mit bánt engem, ha meggyilkolt emberek vérétől piszkos még az az arany, csak kapjak. Mégis csak jobb angolosan kivasalt ruhában és lyukas cipő helyett — egészben járni. A büntetés sulyos, de ezzel nem állják útjá. az ily hamisitásoknak. Ha egyet megcsipnek azon elverik a port, a drogistát kellene ólom vagy higanybányába küldeni, aki sachiarint, syrupot, glycerint s különfele festanyagot ad el métermázsaszámra borkészitéshez. Mily betegségeket okoz a hamisitott ital, erről máskor. Peregriny rendőrtanácsos a hónapok óta tartott vizsgálat és kihallgatások befejezése után ma hirdette ki itéletét az ujpesti borhamisitó szövetkezet tagjaival szemben. Az arányfag enyhe itélet a következő:

1. Singer Mór abai szül. 50 éves bortermelőt mesterséges borok készitéséért az 1893. évi 23. t.-cikk 1., 5. és 6. szakasza alapján 30 napi elzárásra és 300 korona pénzbirságra. 2. Singer Mórné szül. Löwi Sarolitát 10 napi elzárásra és 200 korona pénzbirságra. 3. Kaufmann Bernát nógrádi születésö 20 éves kereskedősegédet 3 napi elzárásra és 50 koronára. 4. Baross Gábor magyarpeterdi születésü 56 éves büntetett előéletü kereskedőt 30 napi elzárásra és 300 koronára. 5. Baross Gyula szül. 23 éves kereskedősegédet a 41.279 sz. belügyminiszteri rendelet 1. szakasz 9. pontaj alapján 200 koronára. 6. Bauer Kálmán volt királyi vegyészt, a nevezett belügyminiszteri rendelet alapján 200 koronára, nem fizetés esetében 10 napi elzárásra. 6. Kohn Lipót budapesti születésü 48 éves kereskedőt 200 koronára. 7. Kreitzberger Sáneor törökbecsei raktárnokot 200 korona bénzbirságra itélték.

Az itélet több oldalas indokolása egyebek között a következőket mondja:

— Baros Gábornál sulyositó körülményül vétetik, hogy mesterséges borkészitéshez való anyagokat forgalomba hozott s e miatt már büntetve volt. Továbbá Singerék tájékozatlanságát kihasználta és mindenkép igyekezett őket rábirni, hogy bor- és likörgyárfáshoz való essenciákat, kompoziciókat nagy összegekért nála vásároljanak. Singerék Baros rábeszélése következtéeen 38,000 koronb értékű szert vásároltak.

A becsatolt számlákból és egyezségi szerződésből, továbbá a tárgyalás során előadottakból megálladittatott, hogy Baros Gábor Singer Mór és nejével nyerészkedésből

lépett összeköttetésbe, hogy a fogyasztó közönség testi épségének veszélyeztetésével, tiltott módon bort és likört készitsenek, hogy maguknak ezáltal minél nagyobb jövedelmi forrást biztositsanak.

Az enyhe itélet, amely nem teszi lehetetlenné az ezrekre rugó, jövedelmes hamisitás folytatását, azt is elrendeli, hogy a lefoglalt hamis borokat ki kell önteni s e felmerült költségeket Singer Mór tartozik fizetni.

Az itélet ellen valamennyi terhelt fellebezést jelentett be, a melyet a kapitányság vezetője tudomásul vett.

Singer, aki az itélet kihirdetése után rosszul lett, azt mondta, hogy kimegy a temetőbe s ott öngyilkosságot fog elkövetni. A rendőrségen is csak nagy ügygyel-bajjal tudták megakadályozni, hogy le ne ugorjék az emeletről.

A közönség köréből.*

* E rovat alatt közlöttekért a felelősség a beküldőt terheli.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg hogy néhány soromnak ismét helyt kérek b. lapjában, mert a közérdekről van szó! A Kohn testvérekről, a vaskereskedőkről szól a panasz. Egy Bakker rostába való rostára volt szükségem mult év őszén, elmentem a Kohn-testvérekhez venni, adtak is egyet 65 ctm. hosszu és 55 ctmj széles volt, kértek érte 3. koronát, Ugyanilyet rendeltem most a szövetkezetnél, ott fizettem 80 fillért érte. Vajjon a két rosta nagysága, minősége egyenlő-e, arról a közönség a szövetkezet előtt meggyőződhetik.

Fogadja t. Szerkesztő ur előre is köszönetemet.

Tisztelettel.

Czencz József.

Hosztót, 1909 IV./26.

Csarnok.

Emlékszel-e?

Emlékszel-e, Édes!
Az idő, hogy szalad!
Mikor együtt ültünk
A nagy hársfa alatt.

Szivszorongva tépted
Az akác-levelet
És félve susogtad:
„Szeret. Nem . . . Nem. Szeret“

Azután rám néztél.
Arcod pirban égett.
Az ajkad hallgatott,
De a szemed kérdett . . .

Én meg az utolsó
Levélkét megfogtam
És felelet helyett
Hosszan megcsókoltam.

Majd valami érzés
Ugy erőt vett rajtunk,
Hogy egy édes csókban
Összeforrt az ajkunk.

Ott ültünk sokáig
Szótlan, kéz a kézben . . .
Milyen boldogok is
Voltunk akkor, régen!!!

Azóta szétsodort
Bennünket az élet.

Ezer szines álmunk
Eltünt, semmivé lett.

Te a másé lettél,
Én világgá mentem.
Álmok, dőre vágyak
Kergetője lettem.

Ha akáca levél
Akad a kezedbe,
Gondolsz-e valamit?
Jut-e az eszedbe?

A szótlan vallomás.
A néma felelet?
És az, aki téged
Még mostan is szeret?

*

Novák Pál.

Gabona árak.

— 1909. április 28-án. —

Salzberger Rudolf jelentése szerint:

Buza	13·50-13·60	korona.
Rozs	9·10- 9·15	»
Árpa	8·50.	»
Zab	8·80.	»
Bab	8·25.	»
Tengeri	8·25.	»

50 kilogrammonkint.

Irányzat tartott..

Egy jeles képzettségü szaksegédet hozatván,

fogorvosi mütermemben

mindenféle, rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk-lemezü és lemez nélküli **mündarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat**

a megrendelés napján elkészitek.

Widékiek megvárhatják!

Hibás állásu és tört darabokat 2 óra alatt kijavitok.

Öntöttarany, égetett (nem utánzott porcellán, platina, cement fogtömés.

Érzéstelenitett fog- és gyökérhuzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás! Rendelés d. e. 8-tól d.u. 6-ig.

Dr. KÓRÓDI SIMON

fogorvos, Pápa, Jókai Mór utca 16. szám, I. emelet.

Hirdetmény.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskolán (Puszta-Lánc, u. p. Káld) eladó tenyésztésre alkalmas:

12 drb 10 hónapos yorkshirei koca,
17 drb 6 hónapos „ süldő koca,
5 „ 6 „ „ „ kan és ezenkivül
12 „ 6 „ „ ártány.

Tejgazdasági szakiskola igazgatósága.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS ÉS STOCK

gőzpárolótelepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható Jánosházán: minden jobb üzletben.

Állandó raktárt tartok építkezési célokra és bármilyen cement munkához a legjobb hirnévnek örvendő kitűnő minőségű

„Beocsini" Portland és Román cementből,

valamint szántóföldek, kaszálók és szőlőhegyek jó karban tartásához

Szupferfoszfát Mütrágyát

„Hungária" védjegygyel.

SINGER SÁNDOR JÁNOSHÁZA.

BOHN nagykikindai cserepe.

Legjobb minőségű fedélcserép legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

Bohn téglagyár, Nagykikinda.

!Egész éven nagy raktár, nagy választék!

mindennemü kész férfi és gyermekruhákban.

Hova, hova pajtás oly sietve?? Megyek Cseh Kálmán és fia kész férfi és gyermekruha nagy áruházába!! Miért épen oda?? mert ott nagy választékban talál bárki izléses kész férfi és gyermekruhát, már 2 koronától feljebb minden szinben, minden nagyságban. s a legolcsóbb árban. Ahol nagy figyelem fordittatik a rendelt munkára is, mert elsőrendü munkások s kitüntetett szabászok vannak. Koczkázat kizárva, mert nem tetszés esetén az árut, ha rendelt is visszaveszik s a pénzt is visszaadják. Kirakatunk megtekintése után, meggyőződést szerezhet olcsó s izléses munkával bárki.

Tisztelettel

CSEH KÁLMÁN ÉS FIA.

JÁNOSHÁZA, Vasmegye.

Szabósegédek

kerestetnek!!

Alulirott szabómesternél H.-Peresztegen **szabósegéd azonnal felvétetik.** — A jelentkező, jó fizetés mellett, **tisztességes és jó ellátást** is kap.

Nagy József

szabómester,

Hosszu-Pereszteg. (Vas m.)

NYOMATOTT RUBIN SÁLAMON KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, JÁNOSHÁZÁN.